

**Dmitrijs Oļehnovičs, Inta Ostrovska (Daugavpils Universitāte),
TERITORIJAS VIEDĀS ATTĪSTĪBAS IZPĒTES ATZIŅU ANALĪZE
LATGALES REĢIONĀ**

Atslēgas vārdi: *teritorijas viedās attīstības indekss, ilgtspējīga attīstība.*

Valsts pētījumu programmā EKOSOC-LV ir paredzēta aktuālu sabiedrības norišu izpēte ekonomikā, demogrāfijā, pārvaldē, tiesībās, reģionālajā attīstībā, vides aizsardzībā un citās jomās, īpašu uzmanību pievēršot tautsaimniecības transformācijas, inovācijas procesu un vides saglabāšanas jomām. Šis pētījums raksturo 5.2.3. projekta „Latvijas lauku un reģionālās attīstības procesi un iespējas zināšanu ekonomikas kontekstā” izaicinājumus un īstenošanas gaitu. Proti:

- Apvienot vairāku zinātņu virzienus (ekonomisko, socioloģijas, pārvaldības) Latvijas lauku un reģionu viedās attīstības stratēģijas izveidei integrāla skatījuma ieguvei;
- Izveidot sabalansētas un ilgtspējīgas lauku un (Latgales) reģiona attīstības modeli kā instrumentu zinātniski pamatotu priekšlikumu izstrādei reģionālās politikas jomā, kas sekmē lauku kā sistēmas izpratni un virzību uz viedo reģionu izveidi un attīstību, inovatīvās kapacitātes palielināšanu reģionos;
- Izplatīt pētījuma gaitā iegūtās vispārīgās atziņas sabiedrībā un piedāvāt lietišķus priekšlikumus kontaktos ar politiķiem un pašvaldību.

Projektā izmantojamā metodoloģija:

- Daļēji izmantoti EDORA kuba principi (*Copus un Noguera* 2010), galvenokārt lauku reģionos. Jaunā tipoloģija balstās reģionālās attīstības procesā;
- Pašvaldības tiek sadalītas grupās, izmantojot datus par ekonomiski aktīvajām statistikas vienībām: tirgus sektors un individuālie uzņēmumi;
- VIEDĀ balstīta pieeja ir pārbaudīta, izmantojot datus par infrastruktūru un izdevumiem, kas saistīti ar teritorijām;
- AHP metode, par ekspertiem izvēloties dažādu darbības jomu pārstāvjus katrā reģionā;
- Matemātiski statistiskās metodes: korelācijas analīze, regresijas analīze, kas atklāj saikni starp reģionu apdzīvotības dinamiku (atkarīgais mainīgais) un galvenajiem mainīgajiem dažādās kombinācijās pašvaldībās atkarībā no datiem par reģionālās attīstības procesu.

Ir izveidots Latvijas teritorijā esošo novadu VIEDAS ATTĪSTĪBAS INDEKSS, kuru veido šādi komponenti: resursi; iedzīvotāji; ekonomika; pārvalde. Šajā apskatā uzmanība tiks veltīta Latgales reģiona viedās attīstības iespēju analīzei.